

Immateral - och upphovsrättslagstiftningen

Förslag till Riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av en gemensam nationell syn på fildelning.

Motivering

Sverige måste ta vara på globaliseringens möjligheter och stärka sin internationella konkurrenskraft. Utländska direktinvesteringar och toppkompetens måste kunna uppleva vårt land som attraktivt. ”Varumärket Sverige” – måste också fortsättningsvis utvecklas till en modern konkurrenskraftig, kunskapsbaserad och dynamisk ekonomi.

IT och Telecom, bioteknik, miljöteknik, satsningar på förnybar energi, livsmedels- och upplevelseindustri är prioriterade branscher. Staten genomför via Exportrådet satsningar inom nämnda områden. Inte minst inom upplevelseindustrin - export av musik och film – görs satsningar. De internationella framgångarna för svensk musik sker på bredare front än någonsin förr. Sverige är den tredje största ”musiknationen” efter USA och Storbritannien.

För att svenska företag ska kunna marknadsföra sin spjutspetskompetens och värna om ”Varumärket Sverige” krävs en internationellt transparent immaterialrätt, som skyddar patent, varumärken, idéer, innovationer, artisters verk etc. Detta är särskilt viktigt för ett modernt och högteknologiskt land som Sverige.

En modern och effektiv immaterial- och upphovsrätt som skyddar patent och artisters verk är därför en viktig faktor för svensk ekonomi och tillväxt. Den skapar incentivs och teknisk förnyelse. Den främjar svenska entreprenörers och uppfinnares kreativitet och förnyelse, lockar utländska investeringar till Sverige och skapar därmed nya företag och nya jobb.

Mot den bakgrunden är det viktigt att Sverige tillämpar nationella och internationella regler och konventioner samtidigt som Sverige effektivt bekämpar brott mot immaterial- och upphovsrätten. Sverige bör gå i spetsen i första hand inom EU för att stärka immaterialrätten, där hänsyn tas till Internet. Tillslaget mot Pirate Bay fick stor uppmärksamhet långt utanför Sveriges gränser. Det vore olyckligt om omvärlden började se Sverige som ett land där lag inte gäller.

Den immateriella lagstiftningen och särskilt upphovsrätten har blivit högaktuell till följd av möjligheterna att piratkopiera via Internet. Även om upplevelseindustrin blivit en stor exportartikel är den immateriella lagstiftning en angelägen fråga för hela det svenska näringslivet. De flesta upptäckter och uppfinningar inom kommunikation, medicin, läkemedel och sjukvård skulle knappast existera utan en stark immaterialrätt.

Immaterialrätt innebär ett skydd mot otillåten kopiering eller exploatering av skyddade produkter och verk. Grovt sett omfattar det immaterialrättsliga skyddet:

- patent.
- upphovsrätt.
- varumärkesrätt.
- mönsterskydd.

På det immaterialrättsliga området pågår arbete såväl nationellt som internationellt för att stärka rättighetshavarnas skydd mot intrång. Den nu gällande upphovsrättslagstiftningen ändrades så sent som den 1 juli 2005. De ändringar som gjordes syftade bland annat till att värna upphovsrätten, framför allt i den digitala miljön, och tillgodose balansen gentemot viktiga allmänna intressen, att få utnyttja verk.

Ett huvudsyfte med lagändringen i upphovsrättslagen om olovlig förlaga var att stimulera och ge sunda förutsättningar för utvecklingen av lagliga alternativ för elektronisk försäljning av musik, filmer och annat upphovsrättsskyddat material.

Sedan lagändringen har det utvecklats vissa lagliga alternativ särskilt när det gäller kopiering av musikfiler från Internet. Kritiken har riktats mot att utvecklingen går för långsamt och mot att de tjänster som finns inte är tillräckligt konsumentvänliga.

I debatten har det gjorts gällande att fildelning som helhet, dvs. både tillgängliggörande för allmänheten och kopiering av upphovsrättsskyddat material borde vara tillåtet med eller utan avgift, medan andra framhållit att sådana lösningar varken är rimliga eller möjliga att genomföra med hänsyn till internationella förpliktelser.

Med anledning av den debatt som följde på tillslaget mot Pirate Bay tillsatte den socialdemokratiska regeringen den 15 augusti 2006 en utredning ”Uppdrag om upphovsrätten på Internet”. I direktiven sägs bland annat att utredningen bör undersöka hur utvecklingen av konsumentvänliga lagliga alternativ för tillgång till musik och film på Internet kan påskyndas.

Från rättighetshavarehåll har organisationer som Svenska artister och Musikers Intresseorganisation och Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd på olika sätt framfört sitt stöd för den gällande lagstiftningen och framhållit att den lagliga marknaden för försäljning av musik och film via Internet måste ges en chans att fortsätta utvecklas.

En väl så viktig uppgift bör vara att undersöka hur kvaliteten påverkas av ”konsumentvänliga lagliga alternativ”. Eftersom inget är fritt/gratis måste någon betala för artisternas verk. Syftet med upphovsrätten är att stimulera konstnärligt och litterärt skapande och att ge den som skapat något rätten att kunna bestämma över och tillgodogöra sig resultatet av sitt skapande. Detta gäller även den teknologiska utvecklingen inom svensk spjutspetsteknologi.

Direktiven är tillkomna i en hast. Det är knappast realistiskt att en offentlig utredning ska undersöka konsumentvänliga lagliga alternativ. Den snabba tekniska utvecklingen inom IT- och telecomsektorn innebär att tekniken sannolikt alltid kommer att ligga ett långt steg före. Det bör vara branschen som går i spetsen för konsumentvänliga produkter och erbjudanden. Både film- och musikbranschen söker kontinuerligt efter tjänster som är efterfrågade. Det finns redan idag stora möjligheter till laglig

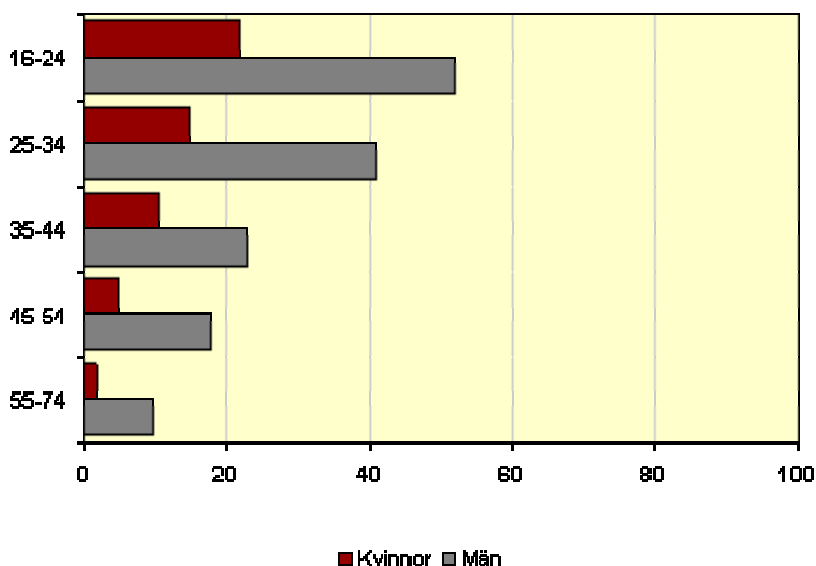
nedladdning av musik, tv-serier och film. Det finns framgångsrika svenska företag som erbjuder plattformar för laglig nedladdning inklusive avtal med dem som äger musik- filmrättigheterna. Därför bör huvuduppgiften vara att finna ett regelverk som täcker in skydd även av framtida konsumentvänliga alternativ.

En utbredd kopiering av filmer och musik innebär, enligt min uppfattning, en utarmning av kvalitetskultur och ett hot mot mångfalden.

Piratkopiering av film skadar inte enbart filmindustrin utan undanhåller även handeln och samhället stora belopp på grund av främst minskad försäljning och minskade skatteintäkter. Svensk ekonomi beräknades förlora totalt 770 miljoner SEK enbart under 2005 (siffrorna från Motion Picture Association). Endast Korea lär ha en större piratkopiering via Internet än Sverige.

Trots att olaglig fildelning är utbredd i Sverige har enbart två svenskar dömts för olaglig fildelning av musik och film, vilket innebär att dagens lagstiftning upplevs som närmast harmlös.

Andel personer i åldern 16-74 år som när man utnyttjat Internet använt ett fildelningsprogram efter ålder och kön, procent

Det kan inte vara lagstiftares mening att lag ska kunna nonchaleras. För att förbudet mot att ladda ner filmer och musik ska vara verkningsfullt måste lagstiftningen skärpas. Alternativet är att gällande lag ändras, och då måste lagstiftaren vara klar över vilka konsekvenser detta medför.

För att polisen ska ha rätt att spåra de personer som använder sina datorer för olaglig verksamhet krävs att normalstraffet för det misstänkta brottet är fängelse eller villkorlig dom. Vid brott som enbart kan ge dagsböter får åklagaren, som bekant, inte företa någon husrannsakan. För att kunna bevisa att filmer och musik sprids via en fildelares dator måste hårddisken kunna beslagtas genom främst en husrannsakan. Det duger inte att lagstiftare – Sveriges riksdag – sticker huvudet i sanden.

Om det är lagstiftarens mening att polisen ska kunna fullgöra sina uppgifter krävs tillräckliga resurser, förmåga och förutsättningar för att hejda brott mot upphovsrätt och immaterialrätt. Det är angeläget att vi får en nationell syn på fildelning. Idag verkar det skilja sig från län till län.

Stockholm den 26 oktober 2006

Alf Svensson (kd)